

N:o 45.

Af herr **K. Starbäck**, om höjning af aflöningen till tjänstemännen vid Sveriges geologiska undersökning.

Till konungen har af tjänstemännen vid Sveriges geologiska undersökning aflämnats en skrivelse af följande lydelse:

»Till Konungen.

Undertecknade, tjänstemän vid Sveriges geologiska undersökning, få härmed i underdånighet anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes taga i nådigt öfvervägande och beakta den i hög grad otillfredsställande, att icke säga betryckta ställning, hvori vi kommit på grund af det alltjämt ökade missförhållandet mellan våra löneinkomster och utgifterna för vår nödtorftiga bärning.

Den i allt väsentligt för Sveriges geologiska undersöknings personal ännu gällande lönestaten är grundad på Eders Kungl. Maj:ts till 1875 års Riksdag afgifna nådiga proposition. Däri framhålles:

att hos Sveriges geologiska undersöknings tjänstemän måste »fordras en vetenskaplig ståndpunkt fullt jämförlig med den, som lektorerna vid rikets elementarläroverk i allmänhet innehafva»;

att »anställning som tjänsteman vid Sveriges geologiska undersökning icke i allmänhet torde vinnas tidigare än befordran till lektor»; samt

att »tjänstgöringen vid Sveriges geologiska undersökning måste anses både trägnare och mera hälsoförstörande än lektorernas».

Genom Riksdagens bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag blefvo vi sålunda både principiellt och realiter likställda med lektorer i fråga om löneförmåner.

Denna likställighet ägde emellertid icke bestånd längre än till år 1883, då lektorerna erhöilo en tillfällig löneförbättring af 500 kronor (i högsta lönegraden dock endast 250 kr. intill 1899, hvarefter äfven för denna beloppet ökades till 500 kronor), utan att vi kommo i åtnjutande af någon därmed jämförbar förbättring. I samband med den omorganisation af de allmänna läroverken, som år 1904 genomfördes, blefvo lektorernas löneförmåner ytterligare förbättrade, i det att lägsta lönegraden fastställdes till 4,000 kronor och den högsta, efter fyra ålders-tillägg hvart femte år à 500 kronor, till 6,000 kronor. Skillnaden i löneförmåner oss emellan blir i själfva verket ännu större därigenom, att åt lektorerna flerstädes utgå hyresbidrag af kommunalmedel, hvarigenom exempelvis i Stockholm en lektor i högsta lönegrad når upp till 6,700 kronor, under det att vi i motsvarande lönegrad uppbära endast 4,500 kronor.

Med hänsyn till löneförmåner har således klyftan mellan lektorerna och oss alltmera vidgats, och vi skulle långt före detta hafva i underdånighet fäst Eders Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på vårt iråkade betryck, om vi icke hade hoppats på denna angelägenhets snara behandling af löneregleringskommittén.

Då detta emellertid ännu icke skett, och ovisst är, huru lång tid som kan komma att förflyta, innan frågan på denna väg vinner sin lösning, våga vi hoppas, att Eders Kungl. Maj:t täcktes, oberoende af andra löneregleringsfrågor, taga vår underdåniga anhållan under ompröfning. En separat behandling af ny aflöningsstat för Sveriges geologiska undersökning torde i högst väsentlig mån underlättas därigenom, att denna institution bland öfriga centrala ämbetsverk intager en isolerad ställning, hvarförutom de löneförmåner, som synas böra tillkomma oss, torde kunna sägas redan vara af Eders Kungl. Maj:t och Riksdagen principiellt fastslagna. Någon ny utredning beträffande desamma lärer därför enligt vårt underdåniga förmenande knappast vara af nöden.

Med stöd af hvad ofvan blifvit anfördt tillåta vi oss i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå näst sammanträdande Riksdag:

att tjänstemännens vid Sveriges geologiska undersökning löneförmåner måtte likställas med dem, som genom 1904 års Riksdags beslut tillföräkrades lektorerna vid de allmänna läroverken.

Stockholm den 9 november 1905.

Underdånigst

Edvard Erdman.

Henrik Santesson.

N. Olof Holst.

Albert Blomberg.

E. Svedmark.

Fredr. Scenonius.

Henr. Munthe.

Herman Hedström.

Axel Gavelin.»

Denna underdåniga ansökan har af chefen för Sveriges geologiska undersökning blifvit tillstyrkt i en skrifvelse, däri bland annat yttras:

»Till Konungen.

Enligt därom af tjänstemännen vid Statens geologiska undersökning gjord framställning får jag härmed till Eders Kungl. Maj:t insända en deras underdåniga ansökan om löneförbättring.

Denna ansökan anser jag mig böra desto kraftigare förorda till nådigt bifall, som densamma beträffande såväl motiveringens väsentliga delar som det slut, hvartill sökandena komma, till fullo öfverensstämmer med den af mig på nåd. befallning ävägabragta utredning, hvilken den 29 maj 1902 i underdånighet öfverlämnades. Sedan dess hafva, såsom bekant, lefnadskostnaderna ytterligare stegrats, hvarigenom behofvet af lönernas höjning blifvit ännu mera trängande, hvarför jag hoppas, att Eders Kungl. Maj:t täcktes finna grundade skäl föreligga att nu återställa den ekonomiska likställighet med lektorerna vid de allmänna läroverken, hvilken redan för tre årtionden sedan blef i nåder fastslagen, och hvars förutsättningar ännu äro oförändradt bestående, ehuru väl dess tillämpning blifvit, såsom sökandena framhålla, väsentligen rubbad genom åtskilliga senare inträffade förhållanden.

Stockholm den 9 november 1905.

Underdånigst

A. E. Törnebohm.

Henrik Santesson.»

Huru stor anslagsökning ändrade löneförmåner efter i dessa skrivelser framhållna grunder skulle medföra, framgår af nedanstående tabell:

	Utnämnd år	Antal tjänsteår ¹ / _i 1907	Lön enligt oförändrade grunder år 1907	Lön = lektorernas år 1907
Erdmann	1870	36	4,500	6,000
Santesson	1875	31	4,500	6,000
Holst	1877	29	4,500	6,000
Blomberg	1877	29	4,500	6,000
Svedmark	1880	26	4,500	6,000
Svenonius	1882	24	4,500	6,000
Munthe	1899	7	3,500	4,500
Hedström	1901	5	3,500	4,500
Gavelin	1903	3	3,000	4,000
En ledig lön	—	—	3,000	4,000
Summa	—	—	40,000	53,000

Då jag ej kan finna annat, än att hvad i ofvan anförda skrivelser yttrats innebär tillräckliga motiv för en löneförhöjning, då Riksdagen så sent som år 1900 bifallit en af Kungl. Maj:t föreslagen löneförhöjning, uttryckligen motiverad med hänvisning till ofvan citerade yttranden i 1875 års kungl. proposition angående geologernas likställighet med lektorerna; och då i innevarande års statsverksproposition föreslås reglering af lönerna för intendenterna vid Riksmuseum, hvilkas lönestat ej intager en mera isolerad ställning än ifrågavarande, tillåter jag mig föreslå,

att Riksdagen ville besluta:

att tjänstemännen vid Sveriges geologiska undersökning skola äga åtnjuta aflöning af 4,000 kronor med rätt till fyra ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor, att åtnjutas efter respektive 5, 10, 15 och 20 års tjänstgöring, därest vederbörande för hvarje gång under mer än fyra femtedelar af tjänstgöringstiden med nit och skicklighet bestridt sin egen eller, på grund af

förordnande, annan statens tjänst, eller ock fullgjort annat offentligt uppdrag;

att de nuvarande tjänstemännen för uppflyttning i högre lönegrad må räkna sig till godo den tid, de redan tjänstgjort vid Sveriges geologiska undersökning; samt

att Riksdagen ville härför på extra stat för år 1907 bevilja 13,000 kronor.

Stockholm den 25 januari 1906.

Karl Starbäck.